

POSTANOWIENIE

7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 7 lutego 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Miasta Kalisza
przeciwko W. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 21 kwietnia 2022 r., I AGa 256/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 kwietnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi w ten sposób, że utrzymał w całości w mocy wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Łodzi z 6 listopada 2018 r. i orzekł o kosztach postępowania.

Powyższe orzeczenie w całości zaskarżył pozwany, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie i wydanie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał, że jest ona oczywiście zasadna, ponieważ sąd drugiej instancji nieprawidłowo rozpoznał zgłoszone zarzuty apelacyjne doprowadzając do przedmiotowego przekształcenia powództwa i ostatecznie wyrokował co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem w pozwie. Ponadto pozwany sformułował dwa zagadnienie prawne:

- czy dopuszczalne jest w oparciu o art. 347 k.p.c. i art. 321 k.p.c., aby sąd apelacyjny wydając orzeczenie reformatoryjne utrzymał w mocy w całości wyrok zaoczny sądu pierwszej instancji w sytuacji, gdy zgłoszony był przez pozwanego skutecznie sprzeciw i zostało przeprowadzone postępowanie dowodowe, zarówno przez sąd pierwszej jak i drugiej instancji, które wykazało błędną podstawę prawną i faktyczną żądania określonego przez powoda w powództwie, a następnie zostało odrębnie zinterpretowane prawnie przez sąd drugiej instancji i uznane za zasadne, chociaż przekształcone przedmiotowo przez sąd roszczenie nie było objęte powództwem,
- czy w sytuacji gdy po skutecznym złożeniu przez pozwanego sprzeciwu od wyroku zaocznego i zawnioskowaniu w nim przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych z dziedziny budownictwa, który został przez sąd pierwszej instancji uwzględniony, a następnie na podstawie art. 130⁴ § 5 k.p.c. pominięty z uwagi na nieuiszczenie przez pozwanego zaliczki na poczet kosztów (z powodu ubóstwa pozwanego), nie zachodziła potrzeba dopuszczenia dowodu z urzędu, o której mowa w art. 232 zdanie 2 k.p.c., w sytuacji gdy sprawa dotyczy sporu związanego z realizacją skomplikowanej inwestycji i występujących podczas realizacji różnych okoliczności faktycznych powodujących niemożność wykonania przedmiotu umowy, ewentualnie konieczność wykonania dodatkowych robót i czynności, a także zaistnienie przesłanek usprawiedliwiających odstąpienie przez stronę od umowy.

Strona powodowa w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania. Wniosek o zwrot kosztów postępowania odnosił się wyłącznie do żądania oddalenia skargi w razie jej ewentualnego przyjęcia do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi

być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżący oparł wniosek przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego o oczywistej zasadności skargi może być mowa wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych prawa możliwym do dostrzeżenia bez konieczności prowadzenia szczegółowej analizy sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance ma obowiązek wykazać, że skarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami lub przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny (zob. m.in. post. SN: z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17).

W niniejszej sprawie skarżący nie zdołał wykazać oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w powyższym rozumieniu. Przede wszystkim należy wyjaśnić, że wbrew twierdzeniom skargi w sprawie nie doszło do zmiany przez sąd strony przedmiotowej roszczenia. Powód dochodził w sprawie zapłaty z tytułu kar umownych i o takim roszczeniu orzekł sąd drugiej instancji, uznając że powodowi nie jest należna zapłata kary umownej za opóźnienie w wykonaniu robót, ale za odstąpienie przez pozwanego od umowy z winy wykonawcy. Pozwany zdaje się nie dostrzegać, że jednocześnie Sąd Apelacyjny przyjął, iż dokonane przez powoda potrącenie wzajemnych roszczeń stron było nieskuteczne. Tymczasem właśnie z tego względu sąd uwzględnił roszczenie o zapłatę kary umownej wyjaśniając przy tym, że pozwany może dochodzić od powoda zapłaty przysługującego mu wynagrodzenia oraz zwrotu gwarancji.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala także na uznanie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, którym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe,

nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Zagadnienia sformułowane przez skarżącego nie spełniają powyższych wymagań. Przede wszystkim zauważyć należy, że skarżący ograniczył się do przedstawienia samych zagadnień prawnych bez wyczerpującego ich uzasadnienia. Pozwany nie stara się w ogóle wykazać pewnej uniwersalności poruszanych problemów, nie prowadzi rozważań prawnych na temat możliwych rozstrzygnięć poruszanych kwestii. Rozważania skargi w części stanowiącej uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania stanowią przede wszystkim polemikę z oceną sprawy przyjętą przez sąd drugiej instancji. Niezrozumiałe pozostają przy tym wątpliwości skarżącego co do możliwości wydania przez sąd drugiej instancji orzeczenia reformatoryjnego. Oczywistym jest bowiem, że w modelu apelacji pełnej sąd apelacyjny ma możliwość dokonania odmiennej oceny prawnej sprawy, nawet jeśli w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[SOP]

[a!]

